

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Krakowie

LKR.410.019.01.2015
P/15/006

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/15/006 – Finansowanie straży miejskich
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie
Kontrolerzy	1. Julian Czekay, gł. specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr 93868 z dnia 20 sierpnia 2015 r. 2. Maria Chryczyk, doradca ekonomiczny, legitymacja służbowa nr 16106. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Straż Miejska Miasta Krakowa, ul. Dobrego Pasterza 116, 31-416 Kraków (dalej: <i>Straż Miejska</i> lub <i>SMMK</i>)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Adam Młot, Komendant Straży Miejskiej Miasta Krakowa (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Uzasadnienie oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ realizację zadań przez Straż Miejską w latach 2012-2014².

Straż Miejska działała w ramach spójnego i przejrzystego zakresu zadań zarówno ustawowych jak i wskazanych przez Prezydenta Miasta Krakowa. Posiadane regulacje wewnętrzne zawierały zdefiniowane cele operacyjne i zapewniały skuteczne zarządzanie ryzykiem i efektywną realizację takich zadań jak: ochrona spokoju i porządku w miejscach publicznych, czuwanie nad porządkiem i kontrola ruchu drogowego oraz współdziałanie z właściwymi podmiotami w zakresie ratowania życia i zdrowia obywateli oraz z organizatorami i innymi służbami w ochronie porządku podczas zgromadzeń i imprez publicznych.

Struktura organizacyjna była dostosowana do zakresu realizowanych zadań. Pojazdy samochodowe były wykorzystywane zgodnie z przeznaczeniem, do patrolowania, konwojowania i transportu. Struktura zatrudnienia była adekwatna do warunków w jakich działała Straż Miejska. Podejmowane działania w celu zwiększenia liczby strażników były – wg opinii mieszkańców – zjawiskiem bardzo pożądanym.

Straż Miejska posiadała dobre rozpoznanie potrzeb i oczekiwań mieszkańców, a jej działania spotykały się z pozytywnym odbiorem. Skargi i wnioski, które wpłynęły do SMMK stanowiły zaledwie 0,06% wszystkich stwierdzonych wykroczeń w badanym okresie (285 741). Na szczególne podkreślenie zasługują podejmowane przez SMMK działania w zakresie bezpieczeństwa i profilaktyki oraz edukacji ekologicznej skierowane do dzieci i młodzieży.

Wydatki na utrzymanie Straży Miejskiej ponoszone były w sposób gospodarny. Istotnym efektem w zakresie poniesionych wydatków majątkowych było rozbudowywanie i modernizacja systemu wizyjnego, mającego pozytywny wpływ na zwiększenie bezpieczeństwa i zabezpieczenia porządku publicznego w Krakowie.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Okres objęty kontrolą dotyczył również działań wcześniejszych i późniejszych związanych z przedmiotowym zakresem kontroli.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Zakres realizacji przez Straż Miejską zadań ustawowych oraz wskazanych przez Jednostkę samorządu terytorialnego, a także realizacja dyspozycji organów Jednostki samorządu terytorialnego kierowanych w związku z pełnionym nadzorem

Opis stanu faktycznego

1.1. W SMMK obowiązywała następująca dokumentacja określająca zadania jednostki i jej cele do osiągnięcia:

- Strategia działania i rozwoju na lata 2011-2015, stanowiąca realizację uchwały Rady Miasta Krakowa z 23 października 2003 r. w sprawie kierunków działania Prezydenta Miasta Krakowa w zakresie poprawy porządku i bezpieczeństwa publicznego poprzez zwiększenie efektywności Straży Miejskiej. Wytoczono w niej kierunki działania i wskazano obszary wymagające uporządkowania oraz określono cele, m.in. takie jak: poprawa stanu porządku i bezpieczeństwa publicznego w Gminie, wzrost zaufania mieszkańców do władz samorządowych oraz przygotowanie SMMK do przejęcia funkcji policji municypalnej.

Poleceniem służbowym nr 38/OR/12 komendanta Straży Miejskiej z 12 grudnia 2012 r. ww. strategia została zaktualizowana.

(dowód: akta kontroli str. 161-211)

- Zarządzenia Komendanta Straży Miejskiej (KSM) w sprawie przyjęcia do realizacji planów działania SMMK na lata 2012-2014 (nr 2/OR/12 z 5 stycznia 2012 r., nr 17/OR/13 z 18 lutego 2013 r. i nr 29/OR/14 z 11 kwietnia 2014 r.).

W ww. planach działania zostały określone zarówno priorytetowe zadania (w tym uszczegółowione dla pionów organizacyjnych: operacyjnego, prewencji, logistycznego oraz komórek wspierających i zarządzania jakością), jak i zadania dla poszczególnych referatów i wydziałów jednostki.

(dowód: akta kontroli str.4-96)

- Regulamin organizacyjny, nadany uchwałą Rady Miasta Krakowa z 2 grudnia 2009 r., zawierający również – poza określonymi ustawą o strażach gminnych – inne szczegółowe zadania Straży Miejskiej.

(dowód: akta kontroli str. 152-157)

1.2. Zarządzanie ryzykiem określa zarządzenie nr 19/OR/11 Komendanta SMMK z 25 lutego 2011 r. w tej sprawie. Zarządzeniem nr 20/OR/11 z 2 marca 2011 r.³, został powołany Zespół ds. zarządzania ryzykiem.

(dowód: akta kontroli str.97-118)

Opracowany w 2011 r. „Rejestr ryzyka SMMK” obejmował m.in. numer i nazwę procesu, którego dotyczy, jego kategorię i obszar, zdefiniowaną przyczynę (skutek) ryzyka, istniejące mechanizmy kontrolne, punktową ocenę prawdopodobieństwa oraz wstępną analizę ryzyka (w tym monitorowanie i podejmowanie działań je obniżających). Do ciągłego monitorowania ryzyka ustalono procedury identyfikowania zagrożeń. Przekazywanie danych następowało drogą elektroniczną na utworzone w tym celu konto e-mail. Każdy z oddziałów (Śródmieście, Krowodrza, Podgórze, Wola Duchacka, Wzgórza Krzesławickie) oraz referatów Komendy Straży Miejskiej, składał kwartalne sprawozdanie z monitorowania ryzyka.

(dowód: akta kontroli str. 119-139, 147-151)

W latach 2012 - 2014 Zespół ds. zarządzania ryzykiem (każdorazowo po zakończeniu danego roku), podsumowywał działania SMMK. Dokonywano analizy i oceny realizacji działań dotyczących ryzyka, formułowano propozycje i zalecenia (w tym: rekomendowano wprowadzenie ewentualnych zmian lub utrzymanie dotychczasowych rozwiązań na kolejny rok). Według zapisów ujętych w sprawozdaniach z posiedzeń tego Zespołu, w ww. okresie

³ W dniu 15 marca 2015 r. dokonano zmian w ww. zarządzeniu w zakresie składu Zespołu.

rejestr ryzyka nie wymagał zmian. Zalecano natomiast wzmocnienie nadzoru przez bezpośrednich przełożonych nad wykonywanymi zadaniami w celu uniknięcia uchybień stwierdzonych w postępowaniach skargowych. Wskazano m.in., że zasadnym jest dalsza integracja zarządzania ryzykiem z systemem zarządzania jakością, a w szczególności uwzględnienie oceny ryzyk w trakcie prowadzonych audytów wewnętrznych.

(dowód: akta kontroli str.140-146)

1.3. Straż Miejska opracowała dokumenty, w których określono cele i obszary działania, wyszczególniono zadania i wskazano ich wykonawców oraz osoby odpowiedzialne, zdefiniowano mierniki i kryteria sukcesu do monitorowania wykonania zadań oraz ustalono częstotliwość pomiaru i skalę ocen. Przykładowo wśród mierników sukcesu wskazano procentową zmianę interwencji w porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego, a wśród kryteriów sukcesu - wzrost zgłoszeń i podjętych interwencji, skrócenie czasu interwencji oraz jakość działania adekwatną do zgłoszeń mieszkańców. Ocena wykonania zadań została określona czterostopniowo, tj. bardzo dobra, dobra, zadowalająca i niezadowalająca.

(dowód: akta kontroli str. 24-46, 62-78, 87-96)

W kontrolowanym okresie SMMK realizowała zadania wynikające z postanowień art. 11 ust. 1 o strażach gminnych⁴, W szczególności zajmowała się ochroną spokoju i porządku w miejscach publicznych, czuwaniem nad porządkiem i kontrola ruchu drogowego (w zakresie określonym w przepisach o ruchu drogowym), współdziałaniem z właściwymi podmiotami w zakresie ratowania życia i zdrowia obywateli oraz z organizatorami i innymi służbami w ochronie porządku podczas zgromadzeń i imprez publicznych. Nie podejmowano natomiast działań wyszczególnionych w następujących punktach ww. art. 11 ust. 1: pkt 2a (kontrola publicznego transportu zbiorowego) oraz pkt 9 (konwojowanie dokumentów, przedmiotów wartościowych lub wartości pieniężnych dla potrzeb Gminy).

(dowód: akta kontroli str. 24-46, 62-78, 87-96, 152-157)

Z-ca Komendanta ds. Logistyki oświadczyła m.in., że Straż nie wykonuje konwojowania dokumentów, przedmiotów wartościowych lub wartości pieniężnych dla potrzeb Gminy, ani też nie realizuje kontroli publicznego transportu zbiorowego z uwagi na fakt, że zagadnienia te są realizowane w inny sposób (zapewnione w ramach świadczonej na rzecz Gminy obsługi bankowej), bądź (jak w przypadku transportu zbiorowego) nie stanowią problemu i uciążliwości dla wspólnoty lokalnej i leżą w sferze działania innych podmiotów (Inspekcji Transportu Drogowego). Ponadto, w odniesieniu do zadania wymienionego w art. 11 ust. 1 pkt 5 (ochrona obiektów komunalnych i użyteczności publicznej) podejmowane przez funkcjonariuszy Straży Miejskiej działania są ograniczone do siedziby Urzędu Miasta Krakowa oraz w sposób pośredni do siedzib SMMK, gdzie pełniona jest służba całodobowa. Ochrona urządzeń użyteczności publicznej, pomimo iż nie została wskazana jako odrębne zadanie, realizowana jest w codziennej służbie patrolowej, czego przykładem są chociażby czynności służbowe/interwencje strażników podejmowane w przypadku ujawnienia awarii urządzeń użyteczności publicznej, infrastruktury drogowej, działania realizowane w rejonie szkół i innych obiektów użyteczności publicznej związane z umieszczaniem nielegalnych ogłoszeń, reklam graffiti, a także interwencje podejmowane w związku z niszczeniem/uszkodzaniem zieleni.

(dowód: akta kontroli str. 712-714)

W planach działań na 2012 r., jako priorytetowa, została wskazana konieczność zwiększenia zadań patroli SMMK i policji (po podpisaniu porozumienia z 10 maja 2011 r.) w ramach wykonywania zadań i zapewnienia porządku publicznego w okresie trwania finałowych rozgrywek „EURO 2012”.

W planach działań na lata 2013 - 2014 wskazano m.in. na rosnącą ilość zgłoszeń o wykroczeniach przeciwko: bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji, porządkowi i spokojowi publicznemu, urządzeniom użytku publicznego, a także związanych z utrzymaniem czystości w obrębie posesji i naruszeniem przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości.

(dowód: akta kontroli str. 6,51,83)

⁴. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1383 ze zm.).

Zadania dodatkowe, nieokreślone w art.11 ustawy o strażach gminnych, obejmowały m.in.:

- działania w zakresie ograniczania handlu bez zezwolenia,
- egzekwowanie zakazu spożywania alkoholu w miejscach publicznych,
- współpracę z policją i innymi służbami w zakresie określenia miejsc narażonych na występowanie uciążliwych wykroczeń,
- edukację mieszkańców w zakresie zmniejszenia zanieczyszczeń i podniesienia standardów gospodarowania odpadami,
- kontrolę spalania odpadów w domowych urządzeniach grzewczych,
- usuwanie pojazdów nieużytkowanych,
- egzekwowanie od właścicieli posesji obowiązków zimowego utrzymania,
- dyscyplinowanie opiekunów zwierząt dotyczące zanieczyszczeń odchodami,
- egzekwowanie przepisów o umieszczaniu reklam, plakatów i ulotek oraz zapobieganie powstawaniu graffiti.

Realizacja ww. zadań wynikała w szczególności z obowiązujących w tym zakresie ustaw, rozporządzeń, uchwał Rady Miasta Krakowa oraz zarządzeń Prezydenta Miasta Krakowa.

(dowód: akta kontroli str.17-20, 57-58, 191-196, 712-714)

1.4. Zadania ustawowe zostały przypisane do odpowiednich komórek organizacyjnych Straży Miejskiej, jak również znalazły odzwierciedlenie w zakresach obowiązków pracowników. Powyższe potwierdziła analiza m.in. zakresów obowiązków pracowników (99 osób). Ujęto w nich również m.in.:

- realizację innych zadań zleconych przez przełożonych,
- inicjowanie działań na rzecz porządku i bezpieczeństwa oraz uczestnictwo w już realizowanych przedsięwzięciach,
- inicjowanie oraz rozszerzanie współpracy oraz wymiana informacji z podmiotami zewnętrznymi na terenie referatu (rady dzielnic, komisariaty policji, wspólnoty mieszkaniowe),
- stały kontakt z mieszkańcami, udzielanie niezbędnej pomocy przy rozwiązywaniu zgłaszanych problemów, prowadzenie działań o charakterze profilaktycznym, skierowanych do różnych grup zawodowych.

(dowód: akta kontroli str. 273)

1.5. W latach 2012 - 2014 Straż Miejska wykazała odpowiednio: 133 047, 71 254 i 81 410 stwierdzonych wykroczeń, z tego 105 994, 56 181 i 63 144 wykroczeń kwalifikowanych na podstawie Kodeksu wykroczeń ⁵. Wymierzono odpowiednio 66 883, 28 689 i 27 803 mandaty. Stanowiły one odpowiednio 50,3%, 40,3% i 34,2% ogółu wykroczeń. Do sądu skierowano 6 843, 3 042 i 2 792 sprawy o wykroczenia (5,1%, 4,2%, 3,4%). W pozostałych przypadkach (59 321, 39 523, 50 815, tj. 44,6%, 55,5% i 62,4%) zastosowano – zgodnie z art. 41 Kodeksu wykroczeń – pouczenia. Żadnych spraw nie przekazywano innym organom.

W 2012 r. w ogólnej liczbie stwierdzonych wykroczeń 83 204 (62,5%) stanowiły wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji, w tym 2 414 ujawnionych przez urządzenia rejestrujące (wjazd do strefy ograniczonego ruchu).

W 2013 r. na ogólną liczbę stwierdzonych wykroczeń, 41 193 (57,8%) stanowiły wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji, w tym 1 625 ujawnionych przez urządzenia rejestrujące (wjazd do strefy ograniczonego ruchu).

W 2014 r. na ogólną liczbę stwierdzonych wykroczeń, 46 105 (56,6%) stanowiły wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji.

W latach 2012 - 2013 relacja wykroczeń przeciwko porządkowi i bezpieczeństwu publicznemu, ujawnionych urządzeniami rejestrującymi, w stosunku do wszystkich wykroczeń wyniosła 2,9 % i 3,9 %. W 2014 r. ww. zdarzenia nie były rejestrowane.

W kontrolowanym okresie najczęściej występującymi wykroczeniami były:

- wykroczenia przeciwko urządzeniom pożytku publicznego (13 993, 8 482 i 9 463),

⁵ Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2015 r. poz. 1094 ze zm.).

- naruszenia następujących ustaw: o wychowaniu w trzeźwości⁶ (16 708, 9 764 i 12 019), o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych⁷, (4 215, 1 360 i 1 623) i o utrzymaniu czystości i porządku w gminach⁸ (4 681, 2 992 i 3 234).

(dowód: akta kontroli str.212-214)

Łącznie za lata 2012 – 2014 średni wskaźnik liczby mandatów wystawionych przez urządzenia rejestrujące (średnia liczba mandatów - 1.080) do wszystkich mandatów (odpowiednio 41 125) wyniósł 2,6 %. Ten sam średni wskaźnik dla grupy czterech wybranych miast⁹ wyniósł 21,1 %, a dla 16 miast poddanych kontroli¹⁰ -15,7 %.

W ww. okresie relacja średniej ilości wykroczeń ujawnionych przez urządzenia rejestrujące (1 346 zdarzeń) do wszystkich ujawnionych wykroczeń (95 237 zdarzeń) wyniosła 1,4 %. Średnia z grupy czterech wybranych miast wyniosła 18,8 %, a z wszystkich 16 miast - 12,3 %.

(dowód: akta kontroli str. 414)

Czas pracy strażników był wykorzystywany głównie na działania patrolowe (82,5 %, 83,8 % i 80,3 %) i współdziałanie z organizatorami oraz innymi służbami w ochronie porządku podczas zgromadzeń i imprez publicznych (5,5 %, 5,9 % i 9,4 %).

(dowód: akta kontroli str. 215-216)

1.6. W dniu 10 maja 2011 r. zostało podpisane porozumienie pomiędzy Gminą Miejską Kraków i Komendą Miejską Policji w sprawie szczegółowej współpracy policji i straży miejskiej na terenie Miasta Krakowa. Zgodnie z jego postanowieniami, komendanci policji i straży miejskiej (każdy w zakresie swojego działania) mieli organizować i prowadzić wspólne przedsięwzięcia służące ochronie bezpieczeństwa i porządku publicznego, m.in. w zakresie:

- wymiany informacji o zagrożeniach występujących na określonym terenie,
- wzajemnych, bieżących konsultacji w zakresie wykonywanych zadań,
- koordynowania rozmieszczenia służb policyjnych i straży, z uwzględnieniem zagrożeń,
- wspólnego prowadzenia działań porządkowych w celu zapewnienia spokoju i porządku publicznego,
- organizowania wspólnych szkoleń oraz ćwiczeń policjantów i strażników miejskich,
- wymiany informacji w zakresie rejestrowania i obserwowania przy użyciu środków technicznych obrazu w miejscach zdarzeń.

(dowód: akta kontroli str.158-160)

Komendant Miejski Policji w Krakowie wyjaśnił m.in., że współpraca pomiędzy Komendą Miejską Policji a Strażą Miejską odbywa się zarówno na szczeblu Komend obu formacji jak i poszczególnych Komisariatów Policji i odpowiednich Oddziałów SMMK. W celu oceny współdziałania oraz zagrożeń w zakresie porządku publicznego Zastępca Komendanta ds. Prewencji organizował m.in. comiesięczne odprawy koordynacyjne, w których uczestniczyli przedstawiciele SMMK. Ponadto, obie formacje wymieniały się na bieżąco opracowaniami obejmującymi analizy stanu bezpieczeństwa (wraz z wnioskami). Organizowano spotkania w celu podsumowania realizacji zadań oraz zabezpieczenia porządku publicznego itp. W okresie 2012-2014 efekty tej współpracy zawierały coroczne „Oceny współpracy Policji ze SM”, przedkładane Małopolskiemu Wojewódzkiemu Komendantowi Policji w Krakowie. W opinii Komendanta Miejskiego Policji, działania Straży Miejskiej stanowią uzupełnienie działań Policji, szczególnie w zakresie zapewnienia

⁶ Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r., poz. 1356 ze zm.).

⁷ Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 1996 r., Nr 10, poz. 55 ze zm.).

⁸ Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2013 r., poz. 1399 ze zm.).

⁹ Średnia arytmetyczna wyliczona na podstawie danych z wyselekcjonowanej grupy miast wojewódzkich według kryterium liczby ludności (I grupa – Warszawa; II grupa – Kraków, Łódź, Wrocław, Poznań; III grupa – Gdańsk, Szczecin, Bydgoszcz, Lublin, Katowice, Białystok; IV grupa – Kielce, Rzeszów, Olsztyn, Opole, Zielona Góra)

¹⁰ Średnia arytmetyczna wyliczona na podstawie danych uzyskanych z 16 objętych kontrolą miast wojewódzkich (Warszawa, Kraków, Łódź, Wrocław, Poznań, Gdańsk, Szczecin, Bydgoszcz, Lublin, Katowice, Białystok, Kielce, Rzeszów, Olsztyn, Opole, Zielona Góra).

porządku publicznego i egzekwowania wykroczeń typowo porządkowych, czystości Miasta oraz drogowych. Specyfika Miasta Krakowa (o zwartej zabudowie, objętej ochroną konserwatorską) licznie odwiedzanego przez turystów i dużej liczbie imprez masowych, wymaga licznych działań Policji i tym samym wsparcia ze strony Straży Miejskiej. Zdaniem Komendanta, przy liczbie mieszkańców Krakowa (750 tys.) i liczbie studentów (ok. 200 tys.) oraz 10 mln turystów odwiedzających miasto w każdym roku, jednostki Policji (ok. 2100 etatów) nie mogłyby poświęcić równych i adekwatnych wysiłków w zakresie zwalczania przestępczości i drobnych wykroczeń porządkowych. Stąd w tych warunkach niezbędne było i jest wsparcie ze strony formacji lokalnej.

W ocenie Komendanta Miejskiego Policji, niebezpieczeństwo dublowania zadań i rywalizacji w tym zakresie istnieje przy niewłaściwej współpracy i braku współdziałania. W Krakowie ww. problem nie występuje, a właściwe relacje i współdziałanie stanowią priorytet dla każdej ze stron. Funkcjonowanie SMMK stanowi istotny element wsparcia działań Policji. O potrzebie jej działania świadczy ok. 75 tys. próśb o interwencję, kierowanych przez mieszkańców i osoby przebywające na terenie Gminy Kraków.

(dowód: akta kontroli str. 439-446)

Małopolski Komendant Wojewódzki Policji wyjaśnił m.in., że w jego opinii SMMK udowodniła swoim działaniem przydatność, stając się ważnym elementem funkcjonowania służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo i porządek publiczny w mieście o tak wyjątkowym charakterze jak Kraków. Skumulowanie wszelkich zadań związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i porządku publicznego w zakresie działań Policji (przy ograniczeniach etatowych i organizacyjnych tej formacji) jak i ich mnogość w powiązaniu z różnego rodzaju imprezami, szczególnie masowymi, mogło skutkować obniżeniem poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego. Straż Miejska stanowiła uzupełnienia dla Policji, bowiem poza zadaniami ochrony porządku publicznego niosła wsparcie w wielu zadaniach, akcjach, programach prewencyjno-profilaktycznych, przyczyniając się m.in. do pozyskiwania informacji, ścigania sprawców przestępstw i wykroczeń, a także realizacji programów kierowanych do społeczności lokalnych. Teoretyczne dublowanie działań Policji i Straży Miejskiej mieści się w wycinku działań, uprawnień i obowiązków przyznanych Policji. Określenia zasad współpracy oraz współdziałania Policji ze Strażą i idąca za tym wymiana informacji, a także koordynacja działań obu struktur stanowią podstawę do efektywnych działań i minimalizują ryzyko dublowania zadań. Zdaniem Małopolskiego Komendanta Wojewódzkiego Policji, Straż Miejska stanowi wsparcie dla krakowskiej Policji. M.in. w 2012 r. wynikiem działania Straży Miejskiej było ujawnienie: 4 681 osób zanieczyszczających miasto, 218 dzikich wysypisk na terenie miasta, 712 nieużytkowanych pojazdów oraz 255 sprawców przestępstw przekazanych Policji.

(dowód: akta kontroli str. 433-438)

Po zakończeniu każdego roku Komendant SMMK składał do Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie sprawozdanie z zakresu efektów działania, współpracy z policją, oraz - zgodnie z wymogami art. 9b ustawy o strażach gminnych – informację o danych zawartych w ewidencji.

(akta kontroli str. 248-272)

Realizując zadania w zakresie ochrony porządku publicznego Straż Miejska współpracowała również z takimi jednostkami jak:

- 1) Izba Celna, z którą SMMK wspólnie dba o poprawę bezpieczeństwa i porządku publicznego w Krakowie. Na mocy podpisanego porozumienia strażnicy miejscy szkolili celników z zakresu użycia środków przymusu bezpośredniego i działań patrolowych. Ponadto prowadzono wspólne służby patrolowe w rejonie placów targowych. Ważnym aspektem współpracy były także kontrole sklepów monopolowych pod kątem posiadania zezwoleń na sprzedaż alkoholu, aktualnych opłat za uzyskanie licencji, akcyzy na alkohol czy wywieszania tabliczek o jego szkodliwości;
- 2) Straż Leśna i Państwowa Straż Rybacka – strażnicy asystowali funkcjonariuszom tych jednostek podczas kontroli placów targowych. Przykładowo, w ramach akcji „Jodła” sprawdzano, czy choinki i stroiki pochodziły z legalnego źródła, a sprzedawane karpie były traktowane zgodnie z przepisami ustawy o ochronie zwierząt. Od handlujących

egzekwowano także obowiązek zachowania czystości i porządku w miejscu prowadzonej działalności;

- 3) Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne – celem było zapewnienie bezpieczeństwa pasażerom podróżującym autobusami i tramwajami. Jednym z takich działań była akcja „Bezpieczny powrót”, która w 2014 r. miała 12 edycji. Za każdym razem funkcjonariusze SMMK wraz z inspektorami MPK na liniach nocnych prowadziły działania, które miały na celu wyeliminowanie zachowań niezgodnych z prawem oraz uciążliwych dla pasażerów, takich jak zakłócanie porządku publicznego, spożywanie alkoholu w pojazdach i na przystankach komunikacji miejskiej czy wybryki chuligańskie. Innym równie ważnym aspektem współpracy z krakowskim przewoźnikiem była akcja „Wystarczy jeden metr”. Inicjatywa miała zwracać uwagę na to, jak jeden źle zaparkowany samochód może zablokować komunikację tramwajową i utrudnić życie tysiącom pasażerów. Za wycieraczki parkujących samochodów trafiały ulotki informujące, że pozostawienie auta zbyt blisko torowiska może skończyć się nie tylko 300-złotowym mandatem, ale i odholowaniem samochodu na płatny parking;
- 4) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i dwie organizacje pozarządowe, tj. Dzieło Pomocy św. Ojca Pio oraz Stowarzyszenie Lekarze Nadziei - m.in. pomoc osobom bezdomnym. W ramach wspólnego projektu odbył się m.in. kurs pierwszej pomocy. W trakcie szkolenia osoby bezdomne uczyły się, jak wzajemnie udzielać sobie pomocy w sytuacjach zagrożenia życia. Wśród osób „bez dachu nad głową” dystrybuowane były także karty ICE (In Case of Emergency, co oznacza „w nagłym wypadku”). Karta ICE to dokument z podstawowymi danymi właściciela karty, jak również z danymi osoby, z którą należy się kontaktować w przypadku podejmowania interwencji medycznej w stosunku do nieprzytomnego właściciela karty – osoby bezdomnej.
- 5) Miejskie Centrum Profilaktyki Uzależnień;
- 6) Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania w Krakowie (działania proekologiczne, w tym doprowadzenie do sprzątnięcia terenów zanieczyszczonych, interwencja i koordynacja działań dot. usunięcia porzuconych beczek z niebezpiecznymi, łatwopalnymi chemikaliami);
- 7) Placówki edukacyjne (nauka dzieci i młodzieży bezpiecznych zachowań m.in. poprzez organizację konkursów, akcji i imprez);
- 8) Małopolski Ośrodek Ruchu Drogowego – Straż Miejska włączyła się czynnie w przeprowadzanie egzaminu na kartę rowerową.

Funkcjonariusze Straży Miejskiej realizowali także zadania wynikające z uchwały Rady Miasta Krakowa z 3 listopada 2010 r. w sprawie utworzenia parku kulturowego pod nazwą Park Kulturowy Stare Miasto. Przepisy te wprowadzono, aby chronić zabytkowe centrum Krakowa przed wizualną degradacją. Strażnicy sprawdzali czy nie dochodzi do przypadków nielegalnego umieszczania reklam, czy osoby prezentujące artystyczne umiejętności posiadają odpowiednie zezwolenia, a ponadto kontrolowali handel uliczny prowadzony w bramach i przejściach między kamienicami.

(dowód: akta kontroli str. 582-621)

1.7. Zgodnie ze statutem, nadzór nad Strażą Miejską sprawuje Prezydent Miasta Krakowa. W badanym okresie Biuro Kontroli Wewnętrznej Urzędu Miasta Krakowa (UMK) przeprowadziło w Straży Miejskiej pięć kontroli. Dotyczyły one:

- 1) wywiązywania się z obowiązku udostępniania informacji w Biuletynie Informacji Publicznej (BIP) – zalecono publikowanie na bieżąco w BIP informacji publicznych i ustalenie jednolitych standardów w tym zakresie,
- 2) planowania, kierowania i nadzorowania działań Straży Miejskiej odnośnie stosowania środków przymusu bezpośredniego (śpb) – odniesiono się do sposobu opisu zdarzeń z użyciem śpb przez strażników oraz kontroli wykonywania tych czynności przez przełożonych strażników, zalecono przeprowadzanie kontroli wewnętrznych dotyczących prawidłowości stosowania śpb,
- 3) udzielania zamówień publicznych, zawierania umów i ich realizacji – zalecono właściwe dokumentowanie zamówień częściowych, podawanie uzasadnienia prawnego po odrzuceniu oferty lub wykluczeniu wykonawcy,
- 4) gospodarki finansowej oraz oceny wiarygodności sprawozdań za 2012 r.,

- 5) obowiązków obejmujących postępowanie w zakresie usuwania pojazdów określonych art. 50a i 130a ustawy Prawo o ruchu drogowym – zalecono wprowadzenie regulacji wewnętrznej dotyczącej postępowań w trybie art. 50a – 130a, niezwłocznie podejmowanie czynności mających na celu ustalenie właścicieli nieużywanych pojazdów, powiadamianie właścicieli o ich usunięciu oraz przekazywanie do ZIKiT dokumentacji dotyczącej tych zdarzeń.

UMK został poinformowany o sposobie i terminach realizacji zaleceń pokontrolnych.

(dowód: akta kontroli str. 280-312)

Formy sprawowanego nadzoru Prezydenta Miasta Krakowa nad działalnością Straży Miejskiej – jak wynika z udzielonej informacji - to przede wszystkim:

- koordynacja procesu zatwierdzania planów wieloletnich i rocznych,
- rozliczanie z wykonania zaplanowanych działań, poprzez ich monitorowanie na podstawie m.in. wskaźników obliczanych w ramach zarządzania jakością oraz ocenę sprawozdań z ich wykonania.

Nadzór nad Strażą Miejską, w imieniu Prezydenta Miasta Krakowa, prowadzony jest również przez Biuro Kontroli Wewnętrznej UMK, w ramach prowadzonych postępowań skargowych, kontroli organizacyjno – prawnych i finansowych.

Działania Straży Miejskiej zostały podzielone na działania:

- interwencyjno patrolowe, mające na celu ochronę porządku publicznego
- profilaktyczne, skierowane zarówno do dzieci i młodzieży, jak i do osób dorosłych, mające na celu edukację społeczną w zakresie przestrzegania przepisów prawa, a także naukę unikania zagrożeń i bezpiecznych zachowań w sytuacjach zagrożeń.

Dla każdego z powyższych działań zdefiniowano mierniki, które pozwalają ocenić stopień wykonania i realizacji zadania, tj.:

- liczba ujawnionych przypadków naruszenia przepisów prawa, liczba otrzymywanych zgłoszeń interwencyjnych oraz liczba wykonanych służb,
- liczba przeprowadzonych zajęć.

Bieżąca ocena efektywności wykonywanych zadań dokonywana była na podstawie comiesięcznej analizy ww. wskaźników.

Gmina Miejska Kraków jest liderem projektu „Monitorowanie jakości usług publicznych”, który ma na celu poprawę skuteczności i efektywności monitorowania jakości usług publicznych świadczonych przez jednostki samorządu terytorialnego w Polsce. Jest to system wspomagania decyzji oraz zarządzania ryzykiem na poziomie operacyjnym i strategicznym (wdrażanie i testowanie Projektu trwało od października 2012 r. do marca 2015 r.). W ramach systemu opracowane zostały dla Straży Miejskiej następujące wskaźniki:

- liczba mieszkańców Krakowa przypadająca na jednego funkcjonariusza,
- średnia liczba wykroczeń ujawnionych w ciągu służby patrolowej,
- średnia liczba interwencji podjętych w wyniku oglądu monitoringu miejskiego,
- odsetek interwencji z czasem dojazdu do zdarzeń w celu ratowania życia i zdrowia – do 15 minut.

W ramach tego projektu powstał system STRADOM, który wspomaga planowanie i rozliczanie budżetu zadaniowego, poprzez rozliczanie zadań realizowanych w jego ramach oraz służy do przyjmowania założeń Wieloletniego Planu Finansowego.

(dowód: akta kontroli str. 421-432)

Rada Miasta Krakowa – mając na uwadze bezwzględną konieczność zapewnienia porządku na terenie Miasta Krakowa – uchwałą z 22 października 2014 r.¹¹ ustaliła dla Prezydenta Miasta Krakowa kierunki działania polegające na podjęciu wszelkich możliwych działań, mających na celu zapewnienie dalszego rozwoju Straży Miejskiej (w tym zapewnienie odpowiedniej ilości funkcjonariuszy oraz bazy organizacyjno – logistycznej) oraz sformułowała następujące szczegółowe cele (cyt.):

- doprowadzenie w terminie do końca 2017 r. do stanu osobowego wynoszącego 600 funkcjonariuszy Straży Miejskiej, przy czym w 2015 r. winna zostać przyjęta do

¹¹ Uchwała nr CXIX/1867/14 Rady Miasta Krakowa z dnia 22 października 2014 r. w sprawie kierunków działania dla Prezydenta Miasta Krakowa w zakresie zapewnienia rozwoju Straży Miejskiej Miasta Krakowa.

służby oraz przeszkolona co najmniej 1/3 brakującej do powyższego stanu liczby funkcjonariuszy, a kolejna 1/3 – w roku 2016,

- doprowadzenie do znacznego wzrostu poziomu płac funkcjonariuszy Straży Miejskiej w celu zapewnienia stabilności kadry oraz zwiększenia atrakcyjności SMMK jako pracodawcy,
- zapewnienie odpowiedniego zaplecza organizacyjno-logistycznego (lokale, środki transportu, itp.) dla docelowej liczby funkcjonariuszy oraz przeprowadzenie optymalizacji rozmieszczenia siedzib Oddziałów SM poprzez przeprowadzenie szczegółowej analizy potrzeb i opracowanie wniosków do 31 sierpnia 2015 r. oraz realizację koniecznych inwestycji i zakupów do końca 2017 r.

(dowód: akta kontroli str. 246)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej Jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Straży Miejskiej w zbadanym obszarze. Straż Miejska realizowała - na podstawie planów działalności, rocznych planów operacyjnych, strategii i regulaminów wewnętrznych - zadania należące do jej kompetencji, w tym ustalone w art. 11 ust. 1 ustawy o strażach gminnych. Wykonywanie tych zadań było uzasadnione potrzebami Miasta Krakowa, przy czym nie koncentrowano się jedynie na interwencjach o charakterze sankcyjnym. Posiadane regulacje wewnętrzne były spójne, zawierały zdefiniowane cele operacyjne i zapewniały skuteczne zarządzanie ryzykiem i efektywną realizację zadań. Wszystkie realizowane zadania zostały uwzględnione w regulaminie organizacyjnym oraz zakresach zadań komórek organizacyjnych i pracowników. Bieżąco monitorowano zaplanowane zadania i stopień osiągnięcia celów. Pozytywnie ocenia się również współpracę Straży Miejskiej z innymi jednostkami.

2. Adekwatność organizacji Straży Miejskiej w odniesieniu do realizowanych zadań.

Opis stanu
faktycznego

2.1. Kraków zajmuje powierzchnię 327 km². Na koniec lat 2012 – 2014 liczba mieszkańców¹² wyniosła odpowiednio: 758 334, 758 992 i 761 873, a średnia – 759 733. Wskaźnik ilości strażników przypadających na 10 tys. mieszkańców w ww. okresie wynosił: 4,89; 4,93 i 4,97. Średni wskaźnik ukształtował się na poziomie 4,93. W stosunku do wyselekcjonowanej grupy czterech miast stanowił 99,6 %, a w stosunku do średniej z 16 miast - 110 %.

W latach 2012-2014 na jednego strażnika przypadało odpowiednio 2 044, 2 027 i 2 013 mieszkańców. Średni wskaźnik za ww. okres wynosił 2 028 mieszkańców na jednego strażnika. W porównaniu do średniej z wyselekcjonowanej grupy miast (2 040,27) stanowił 99,4 % a do ww. 16 miast (2 448,51) - 82,2 %.

Wskaźnik rocznej liczby interwencji „przeliczeniowych”¹³ przypadającej na jednego strażnika wynosił odpowiednio 4 158,7; 2 037,8 i 2 201,9. Średni wskaźnik w badanym okresie wyniósł 2 793,1 i stanowił 99,3 % średniego wskaźnika w wyselekcjonowanej grupie miast (2 811,39) oraz 115,4 % w stosunku do średniego wskaźnika 16 miast (2 420,03).

(dowód: akta kontroli str. 408)

2.2 Straż Miejska jest samodzielną jednostką organizacyjną Miasta Krakowa. Jej statut został nadany uchwałą Rady Miasta Krakowa nr XCVI/1288/10 z dnia 31 marca 2010 r.

W strukturze Straży Miejskiej - zgodnie z regulaminem organizacyjnym - zostały wyodrębnione oddziały, referaty i sekcje oraz samodzielne stanowiska.

¹² Liczba mieszkańców Miasta została ustalona na podstawie danych publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny (roczniki demograficzne dotyczące lat 2012-2013). Dane za rok 2014 zostały ustalone na podstawie okresowych, regionalnych statystyk oraz informacji prasowych, sporządzanych i udostępnianych przez GUS.

¹³ Liczona jako iloczyn liczby wyników działań straży objętych ewidencją i wag im przypisanych – *liczba interwencji przeliczeniowych* = *waga x liczba wyników działań straży objętych ewidencją* (waga na podstawie średniej arytmetycznej (dla 16 miast wojewódzkich) szacowanych pracochłonności poszczególnych interwencji przypisano wagę 1,0 interwencji o najmniejszej pracochłonności. Wagi dla pozostałych interwencji o większych pracochłonnościach zostały obliczone jako iloraz uśrednionego czasu danej interwencji do uśrednionego czasu najmniej pracochłonnej interwencji, której przypisano wagę 1,0.

Zgodnie z zarządzeniem Komendanta Straży Miejskiej z 10 lutego 2014 r., w strukturze SMMK wyodrębniono:

- cztery Oddziały (Śródmieście, Krowodrza, Nowa Huta i Podgórze), w ramach których funkcjonują referaty: rejonowe, ruchu drogowego, patrolowo-interwencyjne, monitoringu wizyjnego, wsparcia służby oraz sekcje: dyżurnych, ekologiczne, monitoringu wizyjnego, profilaktyki oraz wykroczeń,
- Wydział dowodzenia, a w nim referat koordynacji służby (sekcja wsparcia oraz przewodników psów służbowych) oraz referat ds. wykroczeń (sekcje wykroczeń i mandatów, planowania, obsługi elektronicznej monitorów oraz obsługi recepcji),
- Wydział prawny i kontroli wewnętrznej,
- Referat kontroli odpadów,
- Referat profilaktyki,
- Wydział organizacyjny (sekcje: ogólna, szkoleń oraz łączności i informatyki),
- Referaty: finansowy, kadr i gospodarczo-techniczny).

(dowód: akta kontroli str. 153-157, 220-223)

Zatrudnienie w Straży Miejskiej wyniosło:

- w 2012 r. - 429 osób, z tego 371 strażników i 58, tj. 13,5 % osób na stanowiskach urzędniczych i obsługi;
- w 2013 r. - 439 osób, z tego 375 strażników i 64, tj. 14,5 % osób na stanowiskach urzędniczych i obsługi;
- w 2014 r. - 446 osób, z tego 379 strażników i 67, tj. 15 % osób na stanowiskach urzędniczych i obsługi.

W ww. okresie nastąpił 4 % wzrost zatrudnienia, z tego o 2,1 % wzrosło zatrudnienie strażników i o 15,5 % pracowników na stanowiskach urzędniczych i obsługi.

(dowód: akta kontroli-str. 217-219)

Komendant Straży Miejskiej wyjaśnił m.in., że w latach 2012 – 2014 na stanowiskach administracyjnych, urzędniczych oraz pomocniczych i obsługi zatrudniono 19 osób, w tym m.in. cztery osoby na stanowisku operatora sprzętu audiowizualnego (monitoring), pięć osób na stanowisku recepcjonisty (obsługa numeru alarmowego), trzy osoby na stanowisku pomocy administracyjnej, dwie osoby na stanowisku inspektora i jedną osobę na stanowisku psychologa.

Wzrost zatrudnienia na ww. stanowiskach spowodowany był m.in.:

- rozbudową centrum oglądu monitoringu Dzielnicy XI w 2013 r. i koniecznością zapewnienia składu osobowego do jego obsługi,
- rozwojem działania tzw. Sekcji Recepcji (całodobowa obsługa zgłoszeń kierowanych na numer alarmowy 986),
- koniecznością zapewnienia zastępstwa w przypadku długotrwałych nieobecności pracowników,
- systematycznym wzrostem zatrudnienia w Jednostce w latach poprzednich, który wymusił również konieczność zwiększenia obsady w zakresie stanowisk administracyjnych,
- zawartymi porozumieniami zmieniającymi warunki pracy i płacy z pracownikami zatrudnionymi na stanowiskach mundurowych, których stan zdrowia nie pozwalał na wykonywanie pracy funkcjonariusza.

Ponadto Komendant Straży Miejskiej wyjaśnił, że należy zwrócić uwagę, iż część osób zatrudnionych na stanowiskach administracyjnych („cywilnych”) wykonuje zadania merytoryczne ściśle związane z zakresem ustawowych zadań straży miejskiej (ogład monitoringu, obsługa zgłoszeń interwencyjnych). Zadania te mogą być również wykonywane przez funkcjonariuszy mundurowych. Biorąc jednak pod uwagę, iż utrzymanie stanowiska pracy funkcjonariusza jest znacząco droższe od stanowiska „cywilnego”, w sytuacji ograniczonych środków budżetowych w latach 2012-2013 zdecydowano się na inne rozwiązanie. Obowiązki służbowe w powyższym zakresie powierzono pracownikom administracyjnym, tym samym ograniczając zatrudnienie funkcjonariuszy, którzy wykonują zadania wymagane ustawą o strażach gminnych.

(dowód: akta kontroli str. 569-571)

2.3. Zasady ustalania wynagrodzeń dla pracowników Straży Miejskiej zostały ujęte w Regulaminie wynagradzania¹⁴. Określono w nim m.in.: szczegółowe warunki wynagradzania (w tym maksymalny poziom wynagrodzenia zasadniczego), warunki przyznawania i sposób wypłacania premii, nagród, dodatku funkcyjnego oraz dodatkowego wynagrodzenia rocznego. Regulamin ten zawiera tabele dotyczące: miesięcznych stawek wynagrodzenia w grupach (I do XIX), zaszerzegowania stanowisk kierowniczych, urzędniczych i obsługi ze wskazaniem wymagań kwalifikacyjnych oraz stawek dodatków funkcyjnych (z uwzględnieniem stażu pracy). Podano w nim sposób ustalania i obliczania premii regulaminowej. Komendant może zwiększyć jej wymiar do 50 % płacy zasadniczej. Uprawnienia do premii uzyskuje się po przepracowaniu trzech miesięcy w SMMK. Pracownik nie nabywa prawa do premii m.in. w przypadku: nieobecności powyżej 5 dni z tytułu niezdolności do pracy z powodu choroby i pobierania zasiłku z ZUS, rozwiązania stosunku pracy bez wypowiedzenia z winy pracownika oraz nieusprawiedliwionej nieobecności w pracy. Ponadto, wysokość premii może być ograniczona w przypadku niewykonywania lub nieprawidłowego wykonywania obowiązków służbowych. Nagrody mogą być przyznawane jako kwartalne, za szczególne osiągnięcia w pracy oraz jako roczne lub okolicznościowe. Nagroda kwartalna pełni funkcję motywacyjną i może być przyznana do wysokości 100 % wynagrodzenia zasadniczego (powiększonego o dodatek funkcyjny). W regulaminie tym zapisano, że przy przyznawaniu nagród brana jest pod uwagę bieżąca ocena pracownika.

W ww. dokumencie ustalono ponadto, że pracownikowi wykonującemu obowiązki w czasie nocnym przysługuje dodatek w wysokości 20 % stawki godzinowej minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalanego wg odrębnych przepisów. Za pracę w godzinach nadliczbowych, niebędących dniami pracy, przysługuje pracownikowi 100 % wynagrodzenia za pracę w nocy, w niedziele i święta i 50 % w każdym innym dniu.

(dowód: akta kontroli str. 314, 572-581)

2.4. Zasady rozwoju zawodowego strażników określało zarządzenie nr 78/OR/11 Komendanta z 11 listopada 2011 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji rozwoju zawodowego w SMMK. W dokumencie tym ustalono podstawowe wymagania na poszczególnych stanowiskach, zasady wprowadzania okresu przyuczenia, dokonywania przeniesień strażników do innych komórek organizacyjnych lub zadań oraz przeniesień na wyższe stanowisko służbowe (urzędnicze). Określono szczegółowe wymagania dotyczące minimalnego okresu zatrudnienia w Straży Miejskiej do zajmowania kolejnych stanowisk. Wskazano m.in. iż awans na stanowisko strażnika wymaga co najmniej roku aplikacji, a następne awanse do stanowiska specjalisty wymagają praktyki zawodowej (na kolejnych stanowiskach w okresie co najmniej 2 lat). W przypadku stanowisk inspektorskich wymaganą praktykę określono na minimum 3 lata.

Zasady szkolenia zawodowego ustalone zostały w zarządzeniu nr 77/OR/10 z 10 listopada 2010 r. Komendanta w sprawie wprowadzenia w Straży Miejskiej systemu szkolenia i doskonalenia zawodowego. Określało ono formy i rodzaje szkoleń, dzieląc je na podstawowe, ustawiczne i doskonalące. Plan szkolenia tworzony był m.in. na podstawie wniosków naczelników oddziałów. Podstawę do jego opracowania stanowiły m.in. braki wiedzy i błędy strażników stwierdzone przez przełożonych w trakcie postępowań skargowych i kontroli wewnętrznych, planowany rozwój jednostki i realizacja nowych zadań oraz zmiany legislacyjne. Szkolenie ustawiczne organizowane było w cyklu dwumiesięcznym, w systemie jednodniowym i obejmowało jednorazowo osiem godzin zajęć, w tym cztery godziny szkolenia umiejętności zawodowych, sprawności fizycznej i technik interwencji.

Szkolenia doskonalące prowadzone były na wniosek naczelników oddziałów, głównie na ich terenie.

Stopień przyswojenia wiedzy i umiejętności strażników podlegał sześciostopniowej ocenie, od celującej po niedostateczną. Wyniki sprawdzianów były uwzględniane w okresowej ocenie kwalifikacyjnej.

Zarządzenie ustalało także warunki podnoszenia kwalifikacji zawodowych strażników w formach szkolnych i szkołach wyższych, uwzględniające urlopy szkoleniowe i dopłaty do

¹⁴ Regulamin został wprowadzony zarządzeniem nr 89/FS/10 Komendanta Straży Miejskiej z 16 grudnia 2010 r.

czesnego (studia), a także warunki zwrotu pomocy finansowej w przypadkach niewywiązywania się z umowy (przerwania szkoleń lub studiów) lub rozwiązania umowy o pracę.

(dowód: akta kontroli str. 313)

Szkolenia ustawiczne były prowadzone każdego roku w miesiącach od października do czerwca. W badanym okresie w Straży Miejskiej przeprowadzono trzy cykle szkoleń (tj. 2011/2012, 2012/2013 i 2013/2014). Zrealizowano łącznie 34 szkolenia, w tym 16 zajęć praktycznych. W okresie od października do grudnia 2014 r. zorganizowano dwa szkolenia.

Tematyka szkoleń teoretycznych obejmowała m.in.:

- psychologiczne aspekty pracy strażników, zagadnienia sposobu postępowania i zachowania funkcjonariuszy w kontaktach z obywatelami, omawianie postępowań skargowych w służbie dyżurnej,
- wybrane zagadnienia z ustawy Prawo o ruchu drogowym,
- zasady podejmowania interwencji przez patrole z psami służbowymi,
- procedury postępowania przy usuwaniu pojazdów bez tablic rejestracyjnych,
- zasady zatrzymywania i postoju pojazdów na drogach i wykroczenia z tym związane,
- udzielanie pierwszej pomocy przedmedycznej oraz doskonalenie używania defibrylatora.

Tematyka szkoleń praktycznych obejmowała m.in.:

- taktykę i technikę podejmowania interwencji,
- praktyczne wykorzystanie pałki wielofunkcyjnej typu „Tonfa” w trakcie realizacji zadań służbowych,
- doskonalenie umiejętności posługiwania się środkami przymusu bezpośredniego,
- technikę i taktykę interwencji w stosunku do osób nietrzeźwych,
- samoobronę i techniki obezwładnień stosowane podczas czynnej napaści lub przeciwdziałania naruszeniu nietykalności cielesnej.

W ww. cyklach szkoleń uczestniczyło odpowiednio: 1 043, 1 329 i 1 528 funkcjonariuszy.

Więcej niż jeden raz w szkoleniach uczestniczyło 55 strażników, więcej niż dwa razy – ośmiu, a więcej niż trzy razy – 400.

(dowód: akta kontroli str. 318-324, 354-354, 715)

Szkolenia doskonalące były prowadzone każdego roku w miesiącach luty – kwiecień oraz październik - grudzień i obejmowały podobną tematykę jak ww., z uwzględnieniem zmian w przepisach prawa (dot. m.in. ruchu drogowego, ochrony zwierząt, spalania odpadów, ochrony czystości i porządku w gminach). Szkolenia praktyczne dotyczyły m.in. taktyki i techniki interwencji, użycia środków przymusu bezpośredniego oraz obejmowały ćwiczenia ogólnorozwojowe. W ww. cyklach szkoleń uczestniczyło odpowiednio 334, 961 i 663 strażników. Nie stwierdzono, by funkcjonariusze uczestniczyli wielokrotnie w szkoleniach o tej samej tematyce.

(dowód: akta kontroli str. 325-336, 355-357)

Ewaluacja wyników szkoleń prowadzona była w postaci testów sprawdzających po zakończeniu poszczególnych cykli szkolenia. Wyniki testów zostały opracowane w dokumentach „Analiza wyników testów wiedzy, sprawności fizycznej oraz wyszkolenia w zakresie TiTI uczestników zajęć doskonalenia zawodowego” za poszczególne okresy.

(dowód: akta kontroli str. 358-370)

Wymagania dla poszczególnych stanowisk SMMK określono w załączniku do zarządzenia nr 24/OR/12 (ze zm.) Komendanta Straży Miejskiej z 6 kwietnia 2012 r. w sprawie zmiany zarządzenia nr 78/OR/11 w sprawie wprowadzenia instrukcji rozwoju zawodowego.

(dowód: akta kontroli str. 371-377)

2.5. Nabór na stanowisko aplikanta SMMK był prowadzony w latach 2013-2014, na podstawie art. 24 cyt. ustawy o strażach gminnych, tj. przyjmowano zgłoszenia kandydatów spełniających m.in. następujące wymagania: posiadających co najmniej wykształcenie średnie, cieszących się nienaganną opinią i sprawnych pod względem fizycznym i psychicznym. W 2013 r. na 56 zgłoszeń Komisja kwalifikacyjna wnioskowała o przyjęcie 27 aplikantów wg ilości uzyskanych punktów kwalifikacyjnych. W 2014 r. na 36 zgłoszeń Komisja kwalifikacyjna wnioskowała o przyjęcie 30 osób. Szkolenie podstawowe zostało zakończone końcowymi egzaminami aplikantów.

(dowód: akta kontroli str. 313, 386-401)

2.6. Organizacja czasu pracy w SMMK została uregulowana zarządzeniem nr 101/PK/11 (ze zm.) Komendanta Straży Miejskiej z 19 grudnia 2011 r. w sprawie Regulaminu służby strażników Straży Miejskiej. Jak wynika z tego dokumentu czas służby strażników wynosi przeciętnie 40 godzin w pięciodniowym tygodniu służby.

Strażnicy pełnią służbę w równoważnym systemie pracy, tj. z możliwością przedłużenia dobowego wymiaru do 12 godzin. Przedłużony czas pracy jest równoważony krótszym, dobowym wymiarem czasu służby lub dniami wolnymi. Strażnicy pełnią służbę w systemie zmianowym przez wszystkie dni tygodnia. Terminy i godziny rozpoczęcia służby określają miesięczne plany służby opracowywane przez bezpośrednich przełożonych (naczelników oddziałów). Plany uwzględniają dni wolne w zamian za przepracowane w niedziele i święta oraz obowiązujący pięciodniowy tydzień pracy. Pora nocna obejmuje 8 godzin, od 22.00 do 6.00 dnia następnego.

W strukturze Oddziału SMMK zmianowy system pracy realizują Referaty: rejonowe, ruchu drogowego i patrolowo-interwencyjne.

(dowód: akta kontroli str. 342-352, 378-385)

2.7. W latach 2012 - 2014 (wg stanu na 31 grudnia) Straż Miejska dysponowała odpowiednio 55, 58 i 61 samochodami, w tym do celów patrolowych przeznaczono odpowiednio 50, 53 i 56 samochodów. Pozostałe były wykorzystywane przez Komendanta i jego zastępców (2) oraz pion logistyki (3). W odniesieniu do ilości strażników, zatrudnionych wg stanu na koniec okresu sprawozdawczego (odpowiednio w wymienionym okresie 371, 374 i 378), na jeden samochód przypadało 7 strażników

(dowód: akta kontroli str. 250, 252, 258, 260, 267, 269)

Ponadto, SMMK posiadała na stanie środków trwałych jeden motocykl (o wartości 85 tys. zł), przy czym nie był on używany do służby patrolowej. W dniu 4 grudnia 2008 r. Gmina Miejska Kraków zawarła umowę z Fundacją z Krakowa, użyczając go temu podmiotowi w bezpłatne użytkowanie. Pojazd jest przystosowany i wyposażony dla celów ratownictwa. Zgodnie z umową, pojazd został użyczony wyłącznie do celów świadczenia pomocy medycznej i przeznaczony do prowadzenia akcji ratownictwa medycznego. Umowa, przedłużana każdego roku aneksami, obowiązuje do 23 stycznia 2016 r.

(dowód: akta kontroli-str. 274-279)

Kontroli poddano dokumentację dot. 30 samochodów, w tym siedem przydzielonych I Oddziałowi SMMK, pięć - II Oddziałowi, cztery - III Oddziałowi i pięć - IV Oddziałowi. Pozostałe pojazdy wykorzystywał Komendant i jego zastępcy oraz Referaty Koordynacji Służby, Profilaktyki, Kontroli Odpadów i Gospodarczo-techniczny. Z analizy przebiegu kilometrów 23 samochodów wykorzystywanych przez Straż Miejską w latach 2012 -2013 wynika, że roczne przebiegi wyniosły odpowiednio 458 157 km i 432 528 km. W 2014 r. roczny przebieg 30 samochodów wyniósł 550.601 km. Dzienny, średni przebieg w kontrolowanym okresie wyniósł odpowiednio: 54,4 km, 51,5 km i 55 km.

(dowód: akta kontroli str. 315-317)

W badanej próbie pojazdów, w latach 2012-2014 sprawność techniczna pojazdów określona współczynnikami kształtowała się następująco:

- gotowości technicznej w przedziale od 0,77 (2013 r.) do 0,83 – 0,84 w pozostałych okresach,
- wykorzystania pojazdów w przedziale od 0,67 w 2012 r. do 0,61 w 2014 r.,
- pracy pojazdów w przedziale od 0,79 – 0,80 (lata 2012-2013) do 0,74 w 2014 r.

Najniższe współczynniki sprawności technicznej w poszczególnych latach stwierdzono w stosunku do następujących pojazdów:

- w 2012 r. - nr boczny K-429 - 194 dni sprawności technicznej, współczynniki gotowości i wykorzystania pojazdu tego wyniosły odpowiednio 0,53; 0,45 – pojazd znajdował się w naprawie przez 148 dni,
- w 2013 r. - nr boczny K-015 - 187 dni sprawności technicznej, pozostałe współczynniki wyniosły odpowiednio 0,51 i 0,39 - był niesprawny przez 178 dni,
- w 2014 r. – nr boczny K-050, 215 dni sprawności technicznej, ww. współczynniki wyniosły odpowiednio 0,59; 0,38.

(dowód: akta kontroli-str. 339-341)

Kierownik Referatu Gospodarczo-Technicznego wyjaśnił m.in., że w SMMK nie określano limitu przebiegu kilometrów zarówno w skali dnia, jak i miesiąca czy roku. Pojazdami dysponują głównie naczelnicy Oddziałów, a sposób przydziału danego pojazdu zależy od wielu czynników organizacyjnych i merytorycznych, m.in. liczby dostępnych pojazdów, ich rodzaju i przystosowania (patrole, przewozy), ilości kierowców z uprawnieniami na danej zmianie, liczby patroli przewidzianych do służby a także nieprzewidywalnych zdarzeń i interwencji.

Dni niesprawności technicznej wskazanych pojazdów wynikały m.in. z przeprowadzania długotrwałych napraw i remontów (np. karoserii, silników, układu napędowego, smarowania mechanizmów różnicowych i skrzyni biegów) czy też konieczności sprowadzania części od producenta. Straż Miejska dysponuje jednym miejscem do napraw i bieżącej obsługi technicznej pojazdów. W przypadku szkód podlegających likwidacji przestoje były uwarunkowane także czasem trwania wycen i ekspertyz rzeczoznawców ubezpieczeniowych. Dni wykorzystania (pracy) pojazdów wiązały się z ich sprawnością techniczną, a także sposobem i możliwościami dysponowania pojazdami przez naczelników Oddziałów (referatów).

(dowód: akta kontroli-str. 416-420)

2.8. W latach 2012-2014 wskaźnik wysokości dochodów SMMK z tytułu wymierzonych mandatów w odniesieniu do dochodów ogółem Miasta Krakowa wyniósł: 0,18%; 0,1% i 0,07%, a w odniesieniu do dochodów własnych Miasta - 0,49%; 0,28% i 0,18%¹⁵.

(dowód: akta kontroli- str. 424)

W kontrolowanym okresie liczba ujawnionych wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji wyniosła odpowiednio: 83 204, 41 193 i 46 105 zdarzeń, w tym wykroczenia ujawnione przez urzędnika rejestrującego – 2 414 (2,9%), 1 625 (3,9%) i „0”. Ujawnione wykroczenia dotyczyły wjazdu do strefy ograniczonego ruchu w ścisłym centrum Miasta i były rejestrowane do 2013 r.

(dowód: akta kontroli-str. 212, 409)

2.9. W dniu 19 sierpnia 2015 r. Prezydent Miasta Krakowa złożył wniosek do Wojewody Małopolskiego o objęcie Straży Miejskiej programem standaryzacji i certyfikacji.

(dowód: akta kontroli-str. 337-338)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej Jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Straży Miejskiej w badanym obszarze. Struktura organizacyjna była dostosowana do zakresu realizowanych zadań. Pojazdy samochodowe były wykorzystywane zgodnie z przeznaczeniem, do patrolowania, konwojowania i transportu. Struktura zatrudnienia była adekwatna do warunków w jakich działała Straż Miejska. Wynagrodzenia pracowników ustalano na podstawie obowiązujących zasad i kryteriów. Działania podejmowane w celu zwiększenia liczby strażników były w pełni uzasadnione.

¹⁵ W latach 2012-2014 dochody ogółem Miasta Krakowa wyniosły odpowiednio: 3.445.907.817 zł, 3.735.659.621 zł, i 4.048.337.176 zł, dochody własne (art.32 ust.1 ustawy o dochodach JST): 1.265.445.771 zł, 1.342.822.519 zł i 1.453.709.099 zł, dochody własne Miasta z udziału we wpływach z podatku doch. od osób fizycznych i prawnych: 988.340.497 zł, 1.033.654.405 zł i 1.124.966.563 zł, dochody uzyskane z tytułu mandatów: 6.159.061 zł, 3.803.614 zł i 2.679.204 zł.

3. Rezultaty działalności Straży Miejskiej w odniesieniu do oczekiwań zgłaszanych przez społeczność

Opis stanu
faktycznego

3.1. W 2012 r. w Rejestrze kancelaryjnym odnotowano 89 skarg i wniosków dotyczących działalność Straży Miejskiej (19 zasadnych, w tym 14 częściowo zasadnych), w 2013 r. – 47 (20 zasadnych, w tym 18 częściowo zasadnych) a w 2014 r. – 48 (14 zasadnych, w tym dziewięć częściowo zasadnych). Udział skarg zasadnych w skargach zarejestrowanych wyniósł odpowiednio: 21,3%, 42,6% i 29,2%. W ww. okresie w trzech przypadkach sprawy zostały załatwione w inny sposób: rozpatrywało je Biuro Kontroli Wewnętrznej Urzędu Miasta Krakowa, które wydało orzeczenia bez rozstrzygnięcia o zasadności. Łącznie ww. skargi i wnioski (184) stanowiły 0,06% wszystkich stwierdzonych wykroczeń w tym okresie (285 741).

(dowód: akta kontroli str. 499-506)

Na okoliczność wykorzystania w działalności Straży Miejskiej wyników prowadzonych postępowań skargowych (wnioskowych) Naczelnik Wydziału Prawnego i Kontroli Wewnętrznej oświadczyła, że:

- 1) Każdy przypadek złożonej skargi lub wniosku jest wnikliwie badany i wyjaśniany przez upoważnionych pracowników/strażników Wydziału Prawnego i Kontroli Wewnętrznej SMMK. Sprawozdanie z przeprowadzonego postępowania skargowego wraz z wnioskami zatwierdza Komendant, a w razie jego nieobecności – Zastępca Komendanta. Wskazane osoby podpisują także skierowane do skarżącego wystąpienie – odpowiedź kończąca postępowanie.
- 2) W przypadkach, gdy w zgromadzonym materiale znalazły całkowite lub fragmentaryczne potwierdzenie podniesione przez skarżących zarzuty każdorazowo pisemna informacja wraz ze stosownymi zaleceniami była kierowana do osób sprawujących nadzór nad pracą funkcjonariuszy. Celem tego rodzaju wiadomości było zwrócenie uwagi na stwierdzone uchybienia w sposobie realizacji czynności służbowych, uwzględnienie formułowanych uwag w nadzorze sprawowanym nad pracą podległych pracowników, wprowadzenie mechanizmów/rozwiązań korygujących, przyczyniających się do eliminacji podobnych uchybień. Informacje te są uwzględniane przez bezpośrednich przełożonych w ocenie pracy danego strażnika – mają więc także przełożenie na przyznawane funkcjonariuszom wyróżnienia (nagrody, awanse).
- 3) Dodatkowo w przypadkach, w których tematyka z uwagi na jej wagę bądź nasilenie ujawnionych błędów, wymagała podjęcia dodatkowych kroków stosowne wnioski przekazywano do komórki wewnętrznej zajmującej się m.in. organizacją szkoleń celem uwzględnienia merytorycznych kwestii w trakcie prowadzonych w jednostce działań szkoleniowych.
- 4) Ponadto, w przypadku skarg dotyczących zachowania funkcjonariuszy przyjęto praktykę działania polegającą na przekazywaniu informacji we wskazanym zakresie zatrudnionemu w jednostce psychologowi celem poddania tych danych analizie, systematyzacji oraz wykorzystaniu w ramach odbywanych cyklicznie szkoleń ze strażnikami.
- 5) Wpływające skargi i wnioski niezawierające imienia i nazwiska (nazwy) oraz adresu wnoszącego, stosownie do przepisów regulujących przedmiotowe kwestie – rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków – pozostawia się bez rozpoznania. Nie oznacza to jednak, iż tego rodzaju zastrzeżenia są pomijane. Docierające sygnały, także te przekazywane anonimowo, przesyłane pocztą elektroniczną (czy też zarzuty formułowane w serwisach społecznościowych), pomimo braku podstaw do formalnego prowadzenia postępowania skargowego są w ramach sprawowanego nadzoru weryfikowane i badane pod kątem zasadności wnoszonych uwag. Otrzymywane w opisany wyżej sposób dane są cennym źródłem informacji dającym kadrze kierowniczej wiedzę umożliwiającą usprawnienie pracy, a w razie zaistnienia takiej konieczności podjęcia działań naprawczych oraz czynności mających na celu zminimalizowanie zaistnienia podobnych sytuacji w przyszłości.

(dowód: akta kontroli str. 507)

3.2. W wyniku analizy 30 wybranych zgłoszeń zarejestrowanych w Księżce interwencji w 2014 r. ustalono, że wszystkie działania podjęte przez strażników były uzasadnione. Na podstawie analizy 30 zgłoszeń mieszkańców z 2014 r. wybranych do badania (karty interwencji) stwierdzono m.in., że:

- 1) Każdorazowo zostały podjęte przez Straż Miejską interwencje i były one uzasadnione.
- 2) Interwencje te były związane głównie z zakłócaniem porządku publicznego i parkowaniem samochodów niezgodnie z przepisami. W ich wyniku nałożono m.in. 17 mandatów na łączną kwotę 2,6 tys. zł, pouczone 12 osób, w tym czworo zagranicznych turystów, którzy nie byli świadomi wykroczenia.
- 3) Średni czas reakcji Straży Miejskiej na zgłoszenia wpływające od mieszkańców (czas dojazdu na zgłoszenie interwencyjne) zależał z jednej strony od wagi problemu, a z drugiej - od możliwości i dyspozycyjności patroli. Przykładowo, w warunkach zagrożenia życia lub zdrowia interweniowano natychmiast (2 przypadki – 8 i 10 min). Średni czas interwencji w przypadku zakłócania spokoju to 9 minut, a nieprawidłowo zaparkowanych samochodów odpowiednio 46 min.

W czterech przypadkach zgłoszenia (po przeprowadzeniu wstępnych ustaleń) przekazano sprawy do załatwienia – wg właściwości – innym podmiotom (m.in. szpital, straż pożarna).

(dowód: akta kontroli str. 508-541)

3.3. W latach 2012-2014, w ramach współpracy ze społecznością lokalną, Straż Miejska realizowała program „Kontrakty dla Dzielnic”, obejmujący m.in. bezpośrednie kontakty z Radami Dzielnic i mieszkańcami w zakresie:

- uzgodnienia działań planowanych do realizacji na terenie dzielnic,
- wymiany informacji o występujących zagrożeniach związanych z zakłócaniem porządku publicznego,
- wspierania inicjatyw lokalnych na rzecz poprawy bezpieczeństwa na obszarach poszczególnych dzielnic i budowania lokalnych programów eliminujących zagrożenia,
- dyscyplinowanie opiekunów zwierząt w zakresie przestrzegania warunków ich utrzymania.

Naczelnicy poszczególnych Oddziałów SMMK składali kwartalne sprawozdania z realizacji ustalonych zadań. Dokument był potwierdzany przez Radę i Zarząd Dzielnicy i uzupełniany niezależną oceną Rady Dzielnicy. Naczelnicy Oddziałów (kierownicy Referatów Rejonowych) brali udział w spotkaniach z przewodniczącymi Rady (członkami Zarządu Dzielnicy), mających na celu ustalenie zadań do realizacji na kolejny kwartał, jak również wskazanie kierunków doraźnych działań obejmujących m.in. patrolowanie rejonów i ulic miasta uznanych za szczególnie narażone na zakłócenia porządku publicznego, zaśmiecanie (giełdy) czy też spożywanie alkoholu (parki, bulwary nadwiślańskie i in.).

Analiza ocen i uwag dotyczących działania Straży Miejskiej, dokonana przez przedstawicieli Rad Dzielnic, a zawartych w ww. sprawozdaniach, wskazuje na wysoką ocenę tej współpracy i spełnianie oczekiwań społeczności lokalnej.

(dowód: akta kontroli str. 452-486)

3.4. Straż Miejska zrealizowała lub brała udział w szeregu przedsięwzięć przeznaczonych dla społeczności lokalnych. W szczególności:

- zorganizowano konkurs plastyczny pn. „Bezpieczna droga do szkoły” składający się z dwóch części: warsztatów i finału z wręczeniem nagród (2012 r.),
- w ramach konkursu międzyprzedszkolnego strażnicy miejscy udzielali się w komisji konkursowej (2013 r.),
- zorganizowano konkurs pn. „Odblaskowy przedszkolak” (2013 r.),
- strażnicy brali udział w przedsięwzięciu „Forum dla rodziny” (Muzeum Lotnictwa) i uczestniczyli w Dniach Dzielnicy III (2013 r.),
- w dziewięciu gimnazjach na terenie miasta w ramach „Bezpiecznego Krakowa” zrealizowano program „Bardziej świadomy-bardziej bezpieczny” (2014 r.),
- kontynuowano programy „Bezpieczna droga do szkoły” oraz „Bezpieczne wakacje”, realizowane w ramach akcji profilaktycznej w szkole podstawowej na osiedlu Na Stoku,
- SMMK brała udział w organizacji konkursów „Omnibus 2014” w SP nr 78 pod hasłem „ABC bezpieczeństwa” oraz w XIII konkursie „Bezpieczni na drodze” dla czterech szkół na osiedlu Dywizjonu 303,

- przedstawiciele Straży Miejskiej uczestniczyli w zebraniach rodziców SP nr 81 i zajęciach profilaktycznych w Gimnazjum nr 77 oraz pomagali przy przeprowadzaniu egzaminów na kartę rowerową w SP nr 52.

(dowód: akta kontroli-str. 254, 263, 271-272)

Poza ww. zadaniami, na zapotrzebowanie mieszkańców dzielnic IV i VII, uprawnieni pracownicy Straży Miejskiej przeprowadzili - po uprzednim uzgodnieniu z przedstawicielami Rad Dzielnic - kursy samoobrony dla kobiet i młodzieży w placówkach samorządu.

(dowód: akta kontroli-str. 496)

Straż Miejska zrealizowała również następujące projekty, skierowane do dzieci i młodzieży, w ramach działań profilaktycznych i edukacji ekologicznej:

1. „Každy z nas zyska na ochronie środowiska” – projekt zgłoszony w 2013 r. do konkursu ogłoszonego przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska w Krakowie na zadanie nieinwestycyjne z zakresu edukacji ekologicznej zyskał uznanie i dotację. Celem tego projektu, realizowanego przez strażników ds. profilaktyki, było podniesienie świadomości ekologicznej dzieci i młodzieży, zwrócenie uwagi na pozytywny lub negatywny wpływ każdego z nas na stan środowiska, w którym żyjemy oraz budowanie pozytywnych wzorców postępowania proekologicznego. Do uczestnictwa w projekcie zaproszone zostały placówki oświatowe z terenu Krakowa, które na co dzień współpracują ze Strażą Miejską w realizacji działań profilaktycznych. Na całość projektu składały się zajęcia z edukacji ekologicznej dla uczniów klas IV, konkurs plastyczny i plenerowe akcje ekologiczne, polegające na sprzątaniu wybranych terenów, sadzeniu drzew oraz wieszaniu karmników i budek lęgowych dla ptaków. Z efektami projektu mogli zapoznać się mieszkańcy Krakowa – zarówno mieszkający w pobliżu terenów prowadzenia akcji ekologicznych, a także podróżujący MPK, gdyż po zakończeniu konkursu plastycznego w BUS TV zaprezentowane zostały najlepsze prace i informacja o projekcie, a ponadto plakaty z najlepszymi pracami trafiły do szkół, placówek oświatowych i współpracujących instytucji.
2. Akcja rozdawania opasek identyfikacyjnych – w sierpniu 2014 r. po raz pierwszy (na ul. Grodzkiej) przeprowadzono akcję dystrybucji opasek identyfikacyjnych dla dzieci. Akcja miała na celu uwrażliwienie rodziców na możliwość zgubienia się dziecka oraz wyposażenie opiekunów w narzędzie (opaskę), która w razie zgubienia się umożliwi szybkie dotarcie do rodziców i złagodzi stres dziecka. Przygotowano 2 600 szt. opasek ze specjalnego wodoodpornego, hypoalergicznego materiału, z atrakcyjnym dla dzieci nadrukiem. Rozdano 1 800 opasek, a pozostałe przekazano do trzech punktów obsługi turystów i na stanowisko obsługi monitoringu Straży Miejskiej na Rynku Głównym. Akcja cieszyła się tak dużym powodzeniem, że Wydział Informacji, Turystyki i Promocji Miasta UMK wykonał dodatkowo 4 000 szt. opasek i przekazał do dystrybucji strażnikom. W dniu 26 września ponowiono akcję rozprowadzania, a pozostałe opaski przekazano do punktów dystrybucji (były dostępne do końca roku). Drugą edycję akcji przeprowadzono w sierpniu 2015 r.
3. „Królestwo zakręconego czasu, czyli bajka o mądrych dzieciach” – przedstawienie profilaktyczne dla dzieci. Podczas zajęć profilaktycznych z dziećmi zrodził się pomysł, aby ważne treści profilaktyczne przekazywać w jak najatrakcyjniejszy sposób i właśnie z myślą o najmłodszych odbiorcach (w wieku od 5 do 8 lat) zostało przygotowane interaktywne przedstawienie teatralne, które łącząc muzykę, słowo, śpiew i teatralne środki wyrazu, przekazuje ważne treści dotyczące zachowania na drodze, środków ostrożności w kontakcie ze zwierzętami i reguł postępowania wobec obcych. Interaktywny charakter projektu pozwalał wciągnąć najmłodszych widzów w fabułę spektaklu i w ciekawy sposób przekazywać najistotniejsze treści. Spektakl opowiada historię Adasia, który za pomocą czarów poznaje prawidłowe sposoby zachowania w sytuacjach, w których może znaleźć się każdy z młodych widzów. Najważniejszym atutem projektu była jego autentyczność – na scenie występowali strażnicy, którzy na co dzień prowadzą działania profilaktyczne w krakowskich szkołach i przedszkolach i przekazują wiedzę o bezpieczeństwie. Dodatkową zaletą projektu było to, że można go było wystawić praktycznie w każdym miejscu. Do 2 listopada 2015 r., w ośmiu przedstawieniach, wzięło udział 2 000 widzów.

Spektakl został doceniony w konkursie „Słoneczniki” (konkurs portalu CzasDzieci.pl) – zdobył jedną z głównych nagród (w kategorii „Sztuka wizualna”) jako „najbardziej rozwojowa krakowska inicjatywa dla dzieci 0-14 lat”. Podkreślenia wymaga fakt, że nominowane wydarzenia wskazywali rodzice, a to oni wiedzą najlepiej jak bawiły się dzieci na danych zajęciach i co wyniosły z nich wartościowego.

Poszukiwanie i stosowanie atrakcyjnych dla młodych odbiorców nowych form edukacji w zakresie bezpieczeństwa i ekologii należy uznać za tzw. dobre praktyki.

(dowód: akta kontroli str. 547-552)

3.5. Z opinii Przewodniczącego Rady Miasta Krakowa, sformułowanej na podstawie analizy stanowiska Komisji Praworządności RMK i wszystkich 18 Rad Dzielnic Miasta Krakowa, wynikała potrzeba dalszego funkcjonowania Straży Miejskiej. Przewodniczący Rady Miasta Krakowa podał m.in., że (cyt): „Analiza przedłożonych opinii wskazuje na potrzebę funkcjonowania Straży Miejskiej Miasta Krakowa W szczególności z pozyskanych opinii mieszkańców oraz członków Rad Dzielnic: III Prądnik Czerwony, IV Prądnik Biały, V Krowodrza, IX Łagiewniki –Borek Fałęcki, XI Podgórze Duchackie i XIV Czyżyny wynika, iż głównym problemem związanym z funkcjonowaniem Straży Miejskiej jest niewystarczająca ilość patroli pieszych oraz zbyt długi czas oczekiwania na dojazd patroli do miejsca zgłoszenia. Według opinii pozostałych 12 Dzielnic Miasta Krakowa działalność Straży Miejskiej określono jako odpowiadającą oczekiwaniom społeczności lokalnych, a w latach 2012-2014 nie odnotowano skarg lub wniosków w sprawie działalności Straży Miejskiej.”

Przewodnicząca Komisji Praworządności Rady Miasta Krakowa podała w ankiecie, że: nie otrzymano żadnych uwag, lecz pojedyncze wnioski mieszkańców (dotyczyły zakłócania ciszy nocnej), działalność Straży Miejskiej odpowiadała zdecydowanie oczekiwaniom zgłaszanym przez społeczność lokalną, a mieszkańcy Krakowa oczekują jeszcze większej aktywności SMMK.

Jak wynika z ankiet otrzymanych z ww. sześciu Dzielnic, mieszkańcy zgłosili odpowiednio: kilkadziesiąt wniosków, 20, 8 i 10 wniosków lub skarg oraz - wg szacunku - kilkadziesiąt wniosków lub skarg (głównie wniosków).”

Składane wnioski dotyczyły m.in. podejmowania interwencji w stosunku do kierowców samochodów parkujących w niedozwolonych miejscach oraz objęcia częstszymi patrolami rejonów niebezpiecznych.

Na pytanie, czy Straż Miejska odpowiada oczekiwaniom zgłaszanym przez społeczność lokalną dwie Rady Dzielnicy odpowiedziały „zdecydowanie tak”, 14 – „raczej tak”, jedna – „raczej nie” i jedna – „zdecydowanie nie”.

(dowód: akta kontroli str. 449-451, 622-639)

3.6. Jak wynika z informacji udzielonej przez Sekretarza Miasta, z upoważnienia Prezydenta Miasta Krakowa, w latach 2012 – 2014 Radni Miasta Krakowa złożyli 78 interpelacji dotyczących działalności Straży Miejskiej. (Cyt.): „Najczęściej poruszaną w interpelacjach problematyką było zagadnienie prawidłowego realizowania uchwał Rady Miasta Krakowa (RMK) nakładających na Straż Miejską określone obowiązki. (...) Radni Miasta Krakowa wnioskowali głównie o poprawę szeroko rozumianego bezpieczeństwa i porządku – problem wybryków chuligańskich, graffiti, spożywania alkoholu w miejscu publicznym, zanieczyszczania obiektów i terenu (w tym dzikie wysypiska), kwestia bezdomnych, nieprawidłowego parkowania, porzuconych aut. Sygnalizowana była ponadto kwestia funkcjonowania monitoringu oraz poprawy kontaktów mieszkańców ze Strażą Miejską (łatwość przekazania informacji i szybka, skuteczna interwencja). Poruszono także sprawę organizacji obchodów 20-lecia Straży Miejskiej, w tym w aspekcie źródeł finansowania tej imprezy. Wnioskowano również o informacje dotyczące budżetu jednostki, stanu etatów, zysków finansowych oraz ilości podjętych interwencji w określonym przedziale czasowym.” Interpelacje były składane na posiedzeniach Komisji Praworządności RMK i na sesjach RMK.

(dowód: akta kontroli, str. 422-423, 429-430, 640-711)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej Jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Straży Miejskiej w badanym obszarze. SMMK właściwie reagowała na zgłoszenia, a podejmowane interwencje były przeprowadzane prawidłowo. Wskazuje na to m.in. znikoma ilość złożonych skarg i wniosków. Podejmowane przez Straż Miejską z własnej inicjatywy działania w zakresie bezpieczeństwa i profilaktyki oraz edukacji ekologicznej, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży, cieszyły się dużym uznaniem społeczności lokalnej. Podkreślić należy czynny udział Straży Miejskiej w projektach zorganizowanych przez inne podmioty.

4. Gospodarność wydatków ponoszonych na realizację działań Straży Miejskiej

Opis stanu
faktycznego

4.1. Wydatki ogółem poniesione na działalność Straży Miejskiej w latach 2012 – 2014 wyniosły odpowiednio: 28.699.875 zł, 29.747.557 zł i 31.180.725 zł.

Wydatki na działalność Straży Miejskiej (bez wydatków majątkowych) w ww. okresie wyniosły odpowiednio: 28.624.600 zł, 28.497.454 zł i 30.154.215 zł. Ich wzrost wyniósł 5,3%.

Udział wydatków bieżących ponoszonych przez Miasto Kraków na Straż Miejską w wydatkach bieżących ogółem Miasta wyniósł w kontrolowanym okresie 0,9%

(dowód: akta kontroli str. 421- 424, 554-568)

Wydatki majątkowe wyniosły natomiast 75.275 zł, 1.250.103 zł i 1.026.515 zł i stanowiły odpowiednio: 0,26 %, 4,39 % i 3,4 % kwoty wydatków ogółem. W szczególności:

- 1) W 2012 r. zakupiono stacje robocze monitorów w ramach systemu monitoringu wizyjnego dla Dzielnicy XI Piaski Nowe (39.975 zł), samochód osobowy Fiat Panda (30.300 zł) oraz kserokoparkę (5.000 zł);
- 2) W 2013 r. kontynuowano rozbudowę ww. systemu wizyjnego za łączną kwotę 525.608 zł. Zamówienie obejmowało wykonanie połączeń światłowodowych pomiędzy węzłami dystrybucyjnymi, przebudowę pomieszczeń obsługi monitoringu w siedzibie Oddziału SMMK na ul. Cechowej, skonfigurowanie urządzeń pozwalających na pracę systemu wraz ze sporządzeniem dokumentacji powykonawczej i geodezyjnej dla części kanalizacji technicznej oraz przeszkolenie pracowników monitoringu. Ponadto zakupiono m.in. 6 samochodów do konwojowania (515.310 zł), samochód Skoda Roomster (54.900 zł) oraz agregat prądowłoczy do obiektu komendy SMMK (109.347 zł).
- 3) W 2014 r. dokonano rozbudowy, modernizacji i uruchomienia monitoringu na terenie Dzielnicy XI za kwotę 509.681 zł. Ponadto zakupiono m.in. samochód osobowy Skoda Fabia Combi (50.600 zł), aparat telefoniczny Alcatel Lucent wraz z zasilaczem, przystawkę, aparat telefoniczny Dect z zasilaczem oraz adapter sygnału (łącznie 40.180 zł), 3 samochody Skoda Yeti (193.875 zł) i samochód Opel Vivaro Kombi Edition, przeznaczony dla Referatu Kontroli Odpadów (96.362 zł).

(dowód: akta kontroli str. 247, 487-490)

Efektem finalnym rozbudowy ww. monitoringu wizyjnego było zainstalowanie i uruchomienie w dzielnicach Wola Duchacka i Piaski Wielkie 40 kamer obrotowych. Kamery zostały rozmieszczone w porozumieniu z Radami Dzielnic (współfinansujących przedmiotowy projekt), Komisariatami Policji oraz przedstawicielami Spółdzielni Mieszkaniowych, w miejscach uznanych - z punktu widzenia bezpieczeństwa - za szczególnie istotne. W siedzibie Oddziału SMMK Podgórze zainstalowano 6 monitorów, przekazujących podgląd z ww. kamer w systemie ciągłym (na żywo). Operator systemu poprzez manipulatory miał możliwość zmiany kąta nachylenia kamer oraz zbliżenia obrazu z obserwowanego miejsca zdarzenia. System zapewniał archiwizowanie zapisu zdarzeń i przenoszenie go na nośniki zewnętrzne.

Po zaobserwowaniu zdarzenia operator, poprzez urządzenia łączności, przekazywał informację dyżurnemu Oddziału (w kolejnej siedzibie). Dyżurny, korzystając z systemu monitorowania patroli poprzez logujące się w komunikatorach patroli (pojazdów) urządzenia GPS, przekazywał informacje najbliższemu patrolowi rejonowemu (pieszemu) lub wysyłał na miejsce zdarzenia patrol interwencyjny. Dyżurny Oddziału przyjmował m.in. interwencje obywateli i zapisywał je w systemie elektronicznym (książce interwencji), zawierającej m.in. miejsce i treść zgłoszenia, dane zgłaszającego i przyjmującego zgłoszenie, czas

przekazania informacji patrolowi, przebieg, czas i opis interwencji oraz uwagi. Ww. dane były zachowywane w systemie i możliwe do odtworzenia po zakończeniu interwencji.

(dowód: akta kontroli-str. 542-546)

W wyniku kontroli 18 wydatków¹⁶ na łączną kwotę 154.418 zł, tj. 0,7% ogółu wydatków budżetowych poniesionych w kontrolowanym okresie z wyłączeniem wydatków na wynagrodzenia wraz z pochodnymi i majątkowych (sześć dotyczących szkoleń na kwotę 29.147 zł, sześć dotyczących zakupów materiałów i wyposażenia na kwotę 116.011 zł, sześć dotyczących wynagrodzeń bezosobowych na kwotę 9.260 zł). Stwierdzono, że dokonanie wydatków dot. zakupu materiałów i wyposażenia poprzedzone było konkurencyjnym trybem wyboru wykonawców (rozeznanie rynku).

(dowód: akta kontroli- str. 493-498, 719-774)

Koszty amortyzacji środków trwałych w latach 2012-2014 wyniosły odpowiednio: 996.810 zł, 826.796 zł i 949.516 zł.

(dowód: akta kontroli str. 402-407, 716-718)

4.2. W okresie objętym kontrolą wydatki na wynagrodzenia pracowników Straży Miejskiej przedstawiały się następująco:

- 1) 2012 r. - wydatki na wynagrodzenia strażników (wraz z pochodnymi) wyniosły łącznie kwotę 21.240.863 zł (tj. 74% wydatków ogółem). Przeciętne wynagrodzenie brutto wyniosło 4.771 zł. Na wynagrodzenia pracowników na stanowiskach urzędniczych wydatkowano kwotę 2.926.707 zł (10,2% wydatków ogółem), a przeciętne wynagrodzenie w tej grupie wyniosło 4.205 zł.
- 2) 2013 r. - wydatki na wynagrodzenia strażników (wraz z pochodnymi) wyniosły łącznie kwotę 20.747.310 zł (tj. 69,7% wydatków ogółem). Przeciętne wynagrodzenie brutto wyniosło 4.611 zł. Na wynagrodzenia pracowników na stanowiskach urzędniczych wydatkowano kwotę 3.174.416 zł (10,7% wydatków ogółem), a przeciętne wynagrodzenie w tej grupie wyniosło 4.133 zł.
- 3) 2014 r. - wydatki na wynagrodzenia strażników (wraz z pochodnymi) wyniosły łącznie kwotę 21.839.121 zł (tj. 70,0% wydatków ogółem). Przeciętne wynagrodzenie brutto wyniosło 4.802 zł. Na wynagrodzenia pracowników na stanowiskach urzędniczych wydatkowano kwotę 3.518.566 zł (11,3% wydatków ogółem), a przeciętne wynagrodzenie w tej grupie wyniosło 4.376 zł.

(dowód: akta kontroli str. 553-568)

4.3. Wskaźnik kosztów jednej interwencji „przeliczeniowej” Straży Miejskiej w 2012 r. wyniósł 18,96 zł. W latach 2013-2014 wskaźnik ten wzrósł odpowiednio do 38,36 zł i 36,82 zł, tj. o 102,3 % i 94,2 % w stosunku do 2012 r. Z zestawienia wynika, że dwukrotnie zmalała ilość interwencji przy ok. 5 % wzroście wydatków ogółem. Średni wskaźnik pracochłonności jednostkowej wyniósł w badanym okresie 28,42 zł i był wyższy od obliczonego dla grupy czterech miast (26,68 zł) o 6,5 % i niższy o 23,1 % od obliczonego dla grupy 16 miast (34,98 zł).

(dowód: akta kontroli str. 410)

Koszt utrzymania Straży Miejskiej przypadający na jednego mieszkańca¹⁷ w latach 2012 -2013 wynosił 38,57 zł a w roku 2014 wzrósł do 40,28 zł, tj. o 4,4 %. Liczony z amortyzacją wynosił odpowiednio 39,66 zł i 41,53 zł. Średni koszt na jednego mieszkańca w badanym okresie wynosił 39,14 zł i był wyższy od średniego wskaźnika z grupy czterech miast (35,67 zł) o 12,9 % oraz wyższy o 17,7 % od średniego (33,25 zł) kosztu utrzymania straży na jednego mieszkańca w grupie 16 miast. Koszt ten, uwzględniający amortyzację, wynosił 40,36 zł i był wyższy od ww. wskaźnika w grupie czterech miast (36,58 zł) o 10,3 % oraz w grupie 16 miast (koszt 34,14 zł) o 18,2 %.

(dowód: akta kontroli str. 410-411)

¹⁶ Badanie NIK ograniczyło się jedynie do ustalenia, czy dokonanie wybranych do kontroli wydatków poprzedzone było konkurencyjnym trybem wyboru wykonawców, bez szczegółowego badania prawidłowości przeprowadzenia postępowań o zamówienie publiczne w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 907 ze zm.).

¹⁷ Liczony jako iloraz wydatków ogółem (bez majątkowych) ponoszonych w poszczególnych latach na straż miejską, podzielone przez liczbę mieszkańców miasta.

Koszt utrzymania Straży Miejskiej przypadający na 1 km kwadratowy¹⁸ w latach 2012 - 2014 wynosił odpowiednio 89.482 zł, 89.560 zł i 93.898 zł (wzrost o 4,9%). Średni wskaźnik za badany okres wynosił 90.980,1 zł i był wyższy od średniego z grupy czterech miast (80.785,3) o 12,6 % oraz o 25,5 % od średniego kosztu utrzymania straży na 1 km² (72.482,1) w grupie 16 miast. Ww. koszt utrzymania przy uwzględnieniu kosztów amortyzacji wynosił 93.808,2 zł i był wyższy od ww. wskaźnika w grupie czterech miast (82.861,3 zł) o 13,2 % oraz w grupie 16 miast (74.335,2 zł) o 26,2 %.

(dowód: akta kontroli str. 411- 412)

Całkowity koszt utrzymania jednego etatu strażnika¹⁹ w latach 2012 -2014 wyniósł odpowiednio 78.883,6 zł; 78.164,5 zł i 81.085 zł, tj. zwiększał się kolejno o 2,8 % i 3,9 %. Średni wskaźnik wyniósł 79.368,8 zł i był wyższy od wskaźnika w grupie wybranych czterech miast (72.211,2 zł) o 9,9 % oraz w grupie 16 miast o 8,6 % (73.056,2 zł). Wskaźnik ten (po uwzględnieniu amortyzacji) wyniósł 81.836 zł i był wyższy od ww. wskaźnika w grupie czterech miast (74.063,8 zł) o 10,5 % oraz w grupie 16 miast (75.069,02 zł) o 9 %.

(dowód: akta kontroli str. 412-413)

Koszty osobowe jednej interwencji przeliczeniowej²⁰ w badanym okresie wyniosły odpowiednio 16,07 zł; 32,36 zł i 30,09 zł, tj. wzrosły w latach 2013-2014 w porównaniu do 2012 r. odpowiednio o 101,4 % i 87,2 %. Średni wskaźnik wyniósł 24,01 zł i był wyższy o 6,5 % od średniego wskaźnika w grupie czterech miast (22,64 zł) o 6,5 % oraz niższy o 23 % od średniego wskaźnika w grupie 16 miast (29,53 zł).

(dowód: akta kontroli str. 413)

4.4. W kontrolowanym okresie Komendant SMMK podpisał – poza umowami dot. szkoleń - 19 umów cywilno - prawnych na łączną kwotę 64.959 zł, w tym w 2012 r. – 8 umów (23.680,96 zł), w 2013 r. – 7 umów (19.778,10 zł) i w 2014 r. – 4 umowy (21.500 zł). Dotyczyły one m.in. wykonywania funkcji Pełnomocnika Komendanta ds. Zarządzania Jakością, nadzoru nad systemem łączności z policją pn. TETRA oraz przygotowania dokumentacji zamówienia publicznego.

Dziewięć umów (7.500 zł) dotyczyło prowadzenia przez pracowników, poza godzinami pracy, kursów samoobrony (zajęć praktycznych dla kobiet i młodzieży w jednostkach oświatowych, po uzgodnieniach z Radami Dzielnic). Rozliczenie umów zostało dokonane na podstawie list uczestników poszczególnych zajęć. Umowy obejmujące całoroczne zadania (w zakresie zarządzania jakością oraz serwisowania i przeglądów sprzętu łączności) były rozliczane w cyklach miesięcznych.

Szczegółowym badaniem objęto próbę dziewięciu umów zlecenia (po trzy z każdego roku objętego kontrolą, stosując kryterium najwyższej wartości). W jego wyniku stwierdzono, że przedmiot umowy w każdym przypadku został zrealizowany zgodnie z umową, tj. terminowo i w pełnym zakresie. Zadania wykonywane przez pracowników nie były objęte ich zakresem obowiązków. Efekty ww. prac zleconych zostały wykorzystane przez Straż Miejską w wypełnianiu jej statutowych obowiązków.

(dowód: akta kontroli str. 496-498)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej Jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Straży Miejskiej w badanym obszarze. W wyniku realizacji zawartych umów zlecenia osiągnięto zamierzone efekty. Szczególnym efektem w zakresie poniesionych wydatków majątkowych jest rozbudowywanie i modernizacja systemu wizyjnego, mającego niewątpliwie pozytywny wpływ na zwiększenie bezpieczeństwa i zabezpieczenia porządku publicznego w Krakowie.

¹⁸ Liczony jako iloraz wydatków ogółem (bez majątkowych) ponoszonych w poszczególnych latach na straż miejską, i powierzchni miasta.

¹⁹ Liczony jako iloraz wydatków bieżących i liczby etatów w poszczególnych latach

²⁰ Liczony jako iloraz wydatków osobowych i liczby interwencji.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²¹ kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Krakowie.

Wobec braku uwag i nieformułowania wniosków nie oczekujemy odpowiedzi na niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Kraków, dnia 16 listopada 2015 r.

Kontrolerzy:

Julian Czekay
Główny specjalista kontroli państwowej

Maria Chryczyk
Doradca ekonomiczny

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Krakowie

z up.

Jan Kosiniak
Wicedyrektor

---

²¹ Dz. U. z 2015 r., poz. 1096